

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТИПОЛОГІЇ СИСТЕМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Схарактеризовано особливості використання навчального завдання як засобу формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти. Обґрунтовано основні концептуальні підходи до типології системи навчальних завдань. Розкрито специфіку та особливості авторської типології навчальних завдань у процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти. Наведено приклад системи навчальних завдань з дисципліни "Нові інформаційні технології", за авторською типологією.

Ключові слова: творчість, професійно-творчий потенціал, навчальне завдання, типологія навчальних завдань.

Однією з характерних особливостей сучасного світу є нагальна потреба в творчій особистості, яка здатна на основі постійного здобуття, осмислення, переробки нової інформації успішно адаптуватися і самореалізуватися в соціальних умовах, що постійно змінюються. Творча особистість – це особистість, у якій поєднується внутрішня потреба творити з розумінням суті справи, знаннями та вміннями, відповідною обдарованістю. Творчу особистість характеризують як особистість, яка володіє певним переліком якостей, а саме рішучістю, умінням не зупинятися на досягнутому, сміливістю мислення, умінням бачити далі того, що бачать його сучасники і що бачили його попередники. Тому проблема творчого розвитку особистості ніколи не втрачала своєї актуальності.

Виховання творчої особистості починається з дошкільного дитинства – важливого етапу становлення особистості. Означений віковий період найбільш сприятливий для творчого розвитку дітей, оскільки у дошкільному віці спонтанна і репродуктивна творчість дитини поєднується зі швидким зростанням інтелекту, абстрактного та логічного мислення. Творчий розвиток дитини вимагає не тільки високого ступеня професійної підготовленості вихователя на технологічному рівні (здійснення творчо-спрямованої педагогічної діяльності, використання новітніх педагогічних технологій), а й наукових знань щодо психологічної і педагогічної сутності феномену творчості, специфіки творчого розвитку дитини, особливостей і закономірностей протікання творчих процесів.

Дослідження свідчать про провідну роль вихователя у творчому розвитку дитини дошкільного віку. Саме тому сьогодні ставляться підвищені вимоги до професійної підготовки майбутніх спеціалістів дошкільної освіти. Дошкільна освіта як перша самоцінна ланка має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний творчий потенціал.

Аналіз світових тенденцій у галузі освіти, зокрема професійно-педагогічної, свідчить про необхідність висунення все більш високих вимог до особистості педагогів дошкільної освіти. Досвід професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти свідчить, що не можна покладатись лише на спонтанний розвиток творчого потенціалу. У зв'язку з цим постає необхідність організації творчої діяльності майбутніх педагогів дошкільної освіти в процесі професійної підготовки. Творче ставлення до життя, навчання не виникає саме по собі. Воно формується, в першу чергу, відповідним стилем навчання, виховання, реалізація якого докорінно пов'язана з модернізацією всієї системи професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти. Лише у процесі педагогічної творчості майбутніх вихователів може здійснюватися його професійне зростання.

А це впливає на уявлення про цілі професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти. Тому викладачеві вищого педагогічного закладу необхідно виробити

відповідну стратегію активізації творчої діяльності професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти, тобто створити умови, стимулюючі прояв креативності в навчальній діяльності і сприяти отриманню досвіду творчого вирішення професійних проблем. Творчість можна сформувати тільки творчістю, а творча думка може бути передана від людини до людини тільки у процесі безпосередньої творчої взаємодії.

Творча діяльність має, принаймні, два аспекти. Перший пов'язаний з прагненням людини до творчості і неможливістю його здійснення без достатнього запасу знань і досвіду цієї діяльності. Другий аспект виявляється в самій природі творчого процесу: творчість не піддається жорсткій регламентації і алгоритмізації, в той же час, процес навчання має на увазі освоєння студентами зразків і процедур цієї діяльності.

Основні положення концепції формування творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти ґрунтуються на засадах Конституції України (28 червня 1996 р.), Законів України "Про освіту" із змінами (11 червня 2008 р.), "Про дошкільну освіту" із змінами (1 січня 2009 р.), "Про вищу освіту" із змінами (19 січня 2010 р.), Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті (2002 р.), Положенні про інноваційну освітню діяльність (2000 р.), Концептуальних засадах розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір (2004 р.), рекомендаціях III Всеукраїнського з'їзду працівників освіти (2011 р.), Національній рамці кваліфікацій (2011 р.) та інших нормативних актах.

Визначенням і осмисленням сутності творчості займалися філософи Ф. Шеллінг, Г. Гегель, Л.Фейєрбах та ін. Визначенню поняття творчої особистості у філософській, педагогічній та психологічній літературі приділяється багато уваги (Б. Ананьєв, В. Андрєєв, Ю. Бабанський, С. Бондаренко, Р. Грановська, В. Кан-Калик, Я. Пономарьов, Н. Тализіна, В. Цапок та ін.). Розвиток творчої особистості ґрунтовно досліджено в роботах В. Андрєєва, Д. Богоявленської, Н. Вишнякової, В. Дружиніна, З. Калмикової, В. Клименка, Г. Костюка, О. Кульчицької, В. Моляко, В. Рибалки, В. Роменця та інших науковців.

Серед зарубіжних дослідників зазначеної проблеми необхідно відмітити наукові праці Дж. Абра, Ф. Баррона, М. Волаха, Дж. Гілфорда, Е. де Боно, Дж. Дьюї, Т. Рібо, А. Маслоу, С. Медніка, К. Роджерса, А. Розенберга, Р. Стернберга, Е. Торранса, К. Юнга, З. Фрейда, Е. Фромма та ін. Професійна підготовка педагога до педагогічної творчості розглядається у працях Д. Богоявленської, Ф. Гоноболіна, Н. Гузій, В. Загвязинського, І. Зязюна, Я. Пономарьова, М. Поташника, П. Підкасистого, В. Кан-Калика, В. Кузя, М. Нікандрова, Л. Рувинського, О. Савченко, С. Сисоєвої, В. Сухомлинського, О. Сухомлинської, В. Цапок, В. Шубинського та ін.

Питання розвитку творчих можливостей дітей дошкільного віку ґрунтовно досліджено в роботах Л. Артемової, А. Богуш, Н. Калініченко, О. Кононко, К. Крутій, Т. Поніманської, О. Проскури, О. Сухомлинської, М. Собчинської, Т. Танько та ін. Питання професійної підготовки та формування особистості фахівців дошкільного профілю розглянуто в працях Л. Артемової, Г. Беленької, О. Богініч, А. Богуш, Н. Гавриш, Н. Лисенко, М. Машовець, Е. Карпової Т. Танько та ін. Водночас питання формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти у працях (Л. Артемової, А. Богуш, В. Бондаря, Г. Беленької, О. Богініч, Г. Сухорукової, Е. Карпової та ін.).

Метою нашої статті є теоретичний аналіз наукових підходів до типології системи навчальних завдань у процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти.

Аналіз психолого-педагогічних закономірностей професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти доводить, що професійно-творчою є діяльність вищого рівня, спрямована на вирішення навчальних завдань, орієнтована на максимальне використання природних задатків особистості майбутніх педагогів дошкільної освіти. Робота формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти може здійснюватись у багатьох напрямках, передусім під час лекцій, практичних і семінарських занять, але як

показують дослідження ефективним засобом формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти є розв'язування навчальних завдань, які сприяють проникненню в суть творчої спрямованості майбутньої професійної діяльності.

Теорія і практика навчальних завдань представлені в роботах Г. Альтшуллера, Г. Балла, П. Ерднієва, А. Єсаулова, Т. Напольної, Д. Пойа, О. Савченко, А. Умана, М. Ушакова, Л.М. Фрідмана та ін. Специфіка навчальних завдань полягає в тому, що при їх виконанні майбутні педагоги дошкільної освіти за допомогою навчальних дій відкривають для себе і опановують загальний спосіб вирішення цілого класу проблем їх майбутньої професійної діяльності як творчого процесу [1; 3; 5]. Усупереч тому, що навчальні завдання є настільки важливою дидактичною категорією, їх теорія не є достатньо розробленою. Сучасна педагогічна теорія не надає відповідну дидактичну інформацію ні для складання, ні для ефективного використання навчальних завдань.

Як показує практика, більшість навчальних завдань які розробляються викладачами і використовуються в навчально-виховному процесі, передбачає перш за все репродуктивне відтворення знань, але навіть якщо навчальні завдання і активізують пізнавальну діяльність студентів, то це буває переважно прості розумові операції. Навчальні завдання, які давали б можливість творчого мислення й активізували самостійну пізнавальну діяльність, наприклад, у вигляді проблемних ситуацій, спостерігаються рідко. Лише незначна частина навчальних завдань веде до того, щоб студенти узагальнювали власний досвід і результати власних спостережень.

На наш погляд навчальні завдання мають бути тим механізмом, який повинен дозволяти передбачати майбутню професійну діяльність, навчальні завдання повинні проходити через весь навчально-виховний процес, виконуючи різні функції. Навчальні завдання повинні активізувати і мотивувати, спонукати студентів до навчальної діяльності, корегувати хід їх навчального процесу, навчальні завдання є інструментом для результатів навчання.

При розробці теоретичних основ типології системи навчальних завдань у процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти були вивчені і проаналізовані типології, запропоновані вченими педагогами і психологами: А. Вербицьким [2], І. Лернером [4], В. Сластьоніним [6], Д. Толлінгеровою [7]). Запропоновані типології навчальних завдань не завжди можуть бути напряму використані в розробці навчальних завдань у процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти, але аналіз типології системи навчальних завдань дає можливість проаналізувати дидактичні підходи для розв'язання цієї проблеми.

І. Лернер з метою розвитку творчого мислення розробив систему проблемно-пізнавальних завдань (ППЗ), що відповідає п'яти показникам. Відповідно до виділених показників в систему ППЗ включені наступні типи навчальних завдань: 1) Аспектні навчальні завдання, що навчають вирішенню основних типів проблем, характерних для вивчення і осмислення матеріалу; 2) Навчальні завдання, що навчають різним типам методів пізнання і способам вирішення проблемних завдань; 3) Навчальні завдання, спрямовані на формування процедур творчої діяльності (як окремих, так і їх поєднання) [4].

А. Вербицький, автор концепції знаково-контекстного навчання, розробив положення про три навчальні моделі: семіотичну, імітаційну і соціальну. У моделях міняється не лише зміст, але і характер діяльності студентів – від репродуктивної до творчої. Наведемо основні типи завдань, характерні для кожної навчальної моделі: 1) Навчальні завдання з проблем, що вивчають та передбачають роботу з текстом; 2) Навчальні завдання зі співвідношення отриманої інформації з ситуаціями майбутньої професійної діяльності; 3) Навчальні завдання з актуальних проблем які спрямовані на поглиблення знань, формування умінь, навиків і соціальної компетентності студентів [2].

Найповніше теорія навчальних завдань розроблена відомим чеським ученим Д. Толлінгеровою [7]. У нашому дослідженні ми орієнтуємося на систематику Д. Толлінгерової, оскільки її система підказує послідовність включення певних типів завдань

у навчанні. Розроблена Д. Толлінгеровою ієрархічна типологія системи навчальних завдань спрямована на формування у студентів умінь аналізувати і складати навчальні завдання. Система навчальних завдань Д. Толлінгерової, містить навчальні завдання з п'яти категорій, ранжованих за зростанням когнітивної складності та операційної цінності:

1. Навчальні завдання, які вимагають мнемічного відтворення даних: 1.1. Навчальні завдання на розпізнавання; 1.2. Навчальні завдання на відтворення окремих фактів, чисел; 1.3. Навчальні завдання на відтворення дефініцій, норм, правил; 1.4. Навчальні завдання на відтворення великих текстових блоків, таблиць тощо.

2. Навчальні завдання, які вимагають простих мисленевих операцій: 2.1. Навчальні завдання на виявлення фактів (вимірювання, зважування, прості обчислення тощо); 2.2. Навчальні завдання на перерахування та опис фактів; 2.3. Навчальні завдання на перерахування та опис процесів та способів дій; 2.4. Навчальні завдання на розбір та структуру (аналіз і синтез); 2.5. Навчальні завдання на порівняння та знаходження спільних та відмінних ознак (порівняння та розподіл); 2.6. Навчальні завдання на класифікацію та поділ на категорії; 2.7. Навчальні завдання на виявлення співвідношення між фактами (причина, наслідок, ціль, вплив, функція, корисність, спосіб і т.д.); 2.8. Навчальні завдання на абстрагування, конкретизацію та узагальнення; 2.9. Навчальні завдання на розв'язування нескладних прикладів (з невідомими величинами).

3. Навчальні завдання, які вимагають складних мисленевих операцій з даними: 3.1. Навчальні завдання на перенесення (трансляція, трансформація); 3.2. Навчальні завдання на виклад (інтерпретація, пояснення значення, обґрунтування); 3.3. Навчальні завдання на індукцію; 3.4. Навчальні завдання на дедукцію; 3.5. Навчальні завдання на доведення (аргументацію) і перевірку (верифікацію); 3.6. Навчальні завдання на оцінювання;

4. Навчальні завдання, які вимагають повідомлення даних: 4.1. Навчальні завдання розробка оглядів, конспектів, змісту; 4.2. Навчальні завдання – складання звітів, трактатів, доповідей; 4.3. Навчальні завдання – самостійні письмові роботи, креслення, проекти.

5. Навчальні завдання, які вимагають творчого мислення: 5.1. Навчальні завдання на практичний виклад; 5.2. Навчальні завдання на розв'язування проблемних завдань і ситуацій; 5.3. Навчальні завдання на складання запитань та формулювання завдань та задач; 5.4. Навчальні завдання на відшукування на основі власних спостережень (на сенсорній основі); 5.5. Навчальні завдання на відшукування на основі власних спостережень (на раціональній основі) [7].

Ми навели і проаналізували типології навчальних завдань, запропонованих різними авторами, неважко бачити, що приведені типології навчальних завдань органічно пов'язані з метою, на досягнення якої спрямоване використання навчальних завдань. Проведений аналіз дозволив нам виділити авторську типологію системи навчальних завдань у процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти. При створенні авторської системи навчальних завдань ми більшою чи меншою мірою використовували елементи наведених вище підходів.

Розроблена нами авторська типологія системи навчальних завдань у процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти включає навчальні завдання трьох рівнів. Перша група – мнемічні навчальні завдання. До цієї групи відносяться навчальні завдання, що вимагають мнемічних операцій (Мнемозіна, грец *Μνημοσύνη* – у давньогрецькій міфології – титаніда, дочка Урана і Геї; спочатку уособлення, а згодом богиня пам'яті, мати дев'яти муз, яких народила від Зевса). Мнемічні операції передбачають пізнавання або репродукцію окремих чинників або їх цілого.

Завдяки мнемічним процесам не "одержують" нового знання, але мнемічний процес організовує і реконструює все те, що "добувають" інші пізнавальні процеси. Причому робить це з урахуванням інтересів і потреб людини, з урахуванням майбутнього. Мнемічні дії, які використовуються в процесі заучування, включають наступні операції: орієнтацію в смисловій структурі матеріалу, розчленовування й угруповання смислових елементів,

встановлення зв'язків між структурними одиницями тексту, перекодування вербальної інформації в образну, закріплення матеріалу, що запам'ятовується, в цілому і по частинах.

Мнемічні навчальні завдання частіше не передбачають творчого рішення, але дозволяють сформувати фундамент для вирішення творчих завдань. Проте, не виконав мнемічні навчальні завдання, студенти зазнають труднощі в роботі з великими об'ємами інформації, що уповільнить темп навчання і ефективність їх творчої діяльності. Чим більш великою різноманітністю мнемічних прийомів володіє людина, чим ширше спектр способів організації отримуваної ним інформації, тим успішніше буде її збереження і подальше творче використання.

Тому до першої групи ми віднесли завдання, що вимагають мнемічні операції. Як операційні механізми для розв'язання мнемічного навчального завдання ми застосовували такі способи обробки інформації, як угруповання, опорні пункти, мнемічний план, класифікація, структуризація, систематизація, схематизація, аналогії, мнемотехнічні прийоми, асоціації, перекодування, добудовування матеріалу, повторення, тощо. Як показує наш досвід, частіше за все завдання першої групи (мнемічні навчальні завдання) починаються зі слів: "Яка з..."; "Що це ..."; "Як називається ..."; "Хто був..."; "Дайте визначені дефініції...", тощо.

Друга група – дослідницькі навчальні завдання. При вирішенні дослідницьких навчальних завдань вже необхідно самостійно виявляти, зіставляти, узагальнювати наукову інформацію. До цієї групи відносяться навчальні завдання з індукції, дедукції, інтерпретації, верифікації тощо. Починаються навчальні завдання дослідницького рівня зазвичай словами: "Встановіть і проаналізуйте..."; "Опишіть та схарактеризуйте..."; "Перерахуйте, опишіть..."; "Складіть перелік і проаналізуйте..."; "Опишіть, як протікає процес..."; "Чим відрізняється..."; "Порівняйте..."; "Визначте схожість і відмінності..."; "Чому..."; "Яким способом..."; "Що є причиною..."; "Поясніть, чому..."; "Розкрийте значення..."; "Як ви розумієте..."; "Чому думаєте, що..."; "Доведіть..." тощо.

Третя група – творчі фахові навчальні завдання. Навчальні завдання творчого рівня передбачають творчий підхід при їх виконанні. При виконанні творчих фахових навчальних завдань необхідно схарактеризувати результат рішення і його хід, умови, фази, компоненти, труднощі тощо. Навчальні завдання творчого рівня передбачають не лише знання, але і здатність комбінувати їх у крупніші блоки, структури, секвенції, стратегії так, щоб вони створювали щось нове, нехай навіть лише суб'єктивно нове для самого студента. Основна мета навчальних завдань творчого рівня – розвивати у студента закладений творчий потенціал, виховувати сміливість думки, упевненість у своїх творчих силах, здатність генерувати нові ідеї, що мають творчу спрямованість, виховати потребу в творчому способі життя.

У процесі пошуку вирішення творчого фахового навчального завдання студенти використовують інтуїцію, кмітливість. Студент сам виходить на невідомий для себе спосіб рішення, відкриваючи нові знання. Діяльність майбутнього педагога дошкільної освіти поступово звільняється від готових зразків, установок, що в нього вже склалися. При розв'язанні творчих фахових навчальних завдань діяльність майбутнього педагога дошкільної освіти набуває гнучкого пошукового характеру. Починаються навчальні завдання творчого рівня зазвичай словами: "Придумайте власний підхід до..."; "На підставі власних спостережень визначте..."; "Складіть і опишіть..."; "Розробіть та опишіть..." тощо.

Як приклад, наведемо початкові завдання за авторською типологією, розроблені на кафедрі дошкільної педагогіки Державного закладу "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського" з навчальної дисципліни "Нові інформаційні технології" для студентів третього курсу інституту дошкільної та спеціальної освіти, факультету дошкільної педагогіки та психології.

Перша група – мнемічні навчальні завдання: "Наведіть визначення поняття "Інформаційні технології" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть визначення поняття "Комп'ютерний ігровий комплекс" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть

визначення поняття "Інформатизація дошкільної освіти" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть визначення поняття "Комп'ютерне заняття в ДНЗ" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть визначення поняття "Електронні навчальні матеріали для дошкільників" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть визначення поняття "Комп'ютерна грамотність дошкільників" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть визначення поняття "Комп'ютерне програмне забезпечення ДНЗ" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть визначення поняття "Електронна пошта як засіб дистанційного спілкування" і сформулюйте його основні ознаки"; "Наведіть визначення поняття "Мережа Інтернет у роботі вихователя" і сформулюйте його основні ознаки".

Друга група – дослідницькі навчальні завдання: "Схарактеризуйте й обґрунтуйте психофізіологічні, гігієнічні вимоги до безпечного використання інформаційних технологій в дошкільному навчальному закладі"; "Схарактеризуйте і розкрийте можливості використання інформаційних технологій у навчально-виховній діяльності дітей: переваги та недоліки"; "Схарактеризуйте і розкрийте основні завдання використання комп'ютера в педагогічному процесі дошкільного навчального закладу"; "Розкрийте алгоритм створення електронних навчальних матеріалів для дошкільників"; "Схарактеризуйте і розкрийте структуру та особливості проведення заняття з використанням інформаційних технологій для дошкільників"; "Схарактеризуйте й обґрунтуйте основні показники підготовки дитини до роботи з комп'ютером"; "Схарактеризуйте й обґрунтуйте можливості використання Інтернету в роботі вихователя"; "Схарактеризуйте й обґрунтуйте особливості упровадження інформаційних технологій з метою оптимізації системи самоосвітньої діяльності вихователя"; "Схарактеризуйте і обґрунтуйте можливості використання програмового забезпечення Skype під час спостереження за організацією навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі".

Третя група – творчі фахові навчальні завдання: "Схарактеризуйте зарубіжний і вітчизняний досвід використання комп'ютерних технологій у дошкільній освіті і дайте йому порівняльний аналіз"; "Складіть і опишіть власний проект організації комп'ютерної кімнати та кімнати релаксації у дошкільному навчальному закладі"; "Розробіть та опишіть Ваші критерії оцінки ефективності електронних навчальних матеріалів для дітей дошкільного віку та обґрунтуйте їх зміст"; "Складіть і опишіть сценарій презентації з теми "Пори року" для дітей старшого дошкільного віку"; "Складіть і опишіть сценарій публікації з теми "Чим відрізняються дикі тварини від свійських?" для дітей середнього дошкільного віку"; "Складіть і опишіть сценарій відеоряду заняття з теми "День і ніч" для дітей молодшого дошкільного віку"; "На підставі власних спостережень складіть і опишіть сценарій презентації для вихователів з обміну передовим педагогічним досвідом з теми "Використання інформаційних технологій у ДНЗ"; "Складіть і опишіть сценарій публікації для батьків з теми "Дитина і комп'ютер"; "На підставі власних спостережень складіть і опишіть сценарій відеоряду для вихователів з обміну передовим педагогічним досвідом з теми "Використання комп'ютерних технологій при організації занять з дошкільниками".

Проведене дослідження дозволило нам визначити типологію навчальних завдань у процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти, яка включає три групи: мнемічні навчальні завдання; дослідницькі навчальні завдання; творчі фахові навчальні завдання. Дослідження довело, що використання всіх типів навчальних завдань вимагають від студента прояву гнучкості, нешаблонності мислення, використовувати вже відомі опорні знання в новій ситуації. Навчальні завдання які використовуються в процесі формування професійно-творчого потенціалу майбутніх педагогів дошкільної освіти вимагають від майбутнього педагога дошкільного творчого використання засвоєних знань.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Богуш А. М. Творче самовираження дошкільників у художньо-мовленнєвій діяльності: [монографія] / Алла Богуш, Людмила Березівська. – Одеса : М.П. Черкасов, 2008. – 202 с.

2. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: Контекстный подход: [метод. пособие] / А.А. Вербицкий – М.: Высш. шк., 1991. – 207 с.
3. Кічук Н. В. Формування творчої особистості вчителя / Н. В. Кічук. – К.: Либідь, 1991. – 96 с.
4. Лернер И.Я. Развитие мышления учащихся в процессе обучения истории: [пособ. для учителей] / И.Я. Лернер – М.: Просвещение, 1982. – 190 с.
5. Сисоева С. О. Основы педагогичної творчості : [підручник] / С. О. Сисоева – К.: Міленіум, 2006. – 344 с.
6. Слостенин В.А. Педагогические задачи и ситуации по теории и методике воспитания / В.А. Слостенин – М.: МГПИ, 1991. – 86 с.
7. Толлингерова Д. Психология проектирования умственного развития детей / Д. Толлингерова. – Москва – Прага, 1994. – 48 с.

Листопад А.А.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ТИПОЛОГИИ СИСТЕМЫ УЧЕБНЫХ ЗАДАНИЙ В ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТВОРЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Охарактеризованы особенности использования учебного задания как средства формирования профессионально-творческого потенциала будущих педагогов дошкольного образования. Обоснованы основные концептуальные подходы к типологии системы учебных заданий. Раскрыта специфика и особенности авторской типологии учебных заданий в процессе формирования профессионально-творческого потенциала будущих педагогов дошкольного образования. Приведен пример системы учебных заданий дисциплины "Новые информационные технологии" в соответствии с авторской типологией.

Ключевые слова: творчество, профессионально-творческий потенциал, учебное задание, типология учебных заданий.

Listopad A.A.

THE THEORETICAL WAYS OF EDUCATIONAL TASKS' TYPOLOGY AT THE FORMING OF PROFESSIONAL-CREATIVE POTENTIAL OF FUTURE KINDERGARTENER

The article deals with the problem of using educational task as facilities of forming of professional-creative potential of future kindergartener. The basic conceptual ways of typology of the system of educational tasks are substantiated. The author describes the specificity and special aspects of his own typology of educational tasks at the process of professional-creative potential of future kindergartener. The example of the system of educational tasks of discipline "New information technologies" is bewritten, in accordance with author's typology.

Key words: creation, professional-creative potential, educational task, typology of educational tasks.

УДК 378.016:338.43

Марущак О.В., Король В.П.

ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ З ОСНОВ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

У статті обґрунтовано необхідність формування предметної компетентності майбутніх учителів технологій з основ аграрного виробництва; запропоновано дидактичну модель навчальної дисципліни "Основи аграрного виробництва", в якій відображено структуру та компонентний склад навчального матеріалу.

Ключові слова: основи аграрного виробництва, дидактична модель навчальної дисципліни, структура та компонентний склад навчального матеріалу.

В умовах реформування економічних структур та переходу до ринкових методів і форм господарювання в нашій країні стратегія педагогічних вищих навчальних закладів має